

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยในเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารประเภทบำรุงผิวพรรณของผู้บริโภคเพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

3.1 กรอบแนวความคิด

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการยอมรับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารประเภทบำรุงผิวพรรณของผู้บริโภคเพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร” มีตัวแปรที่เป็นกรอบแนวความคิดของการศึกษาวิจัย ดังนี้

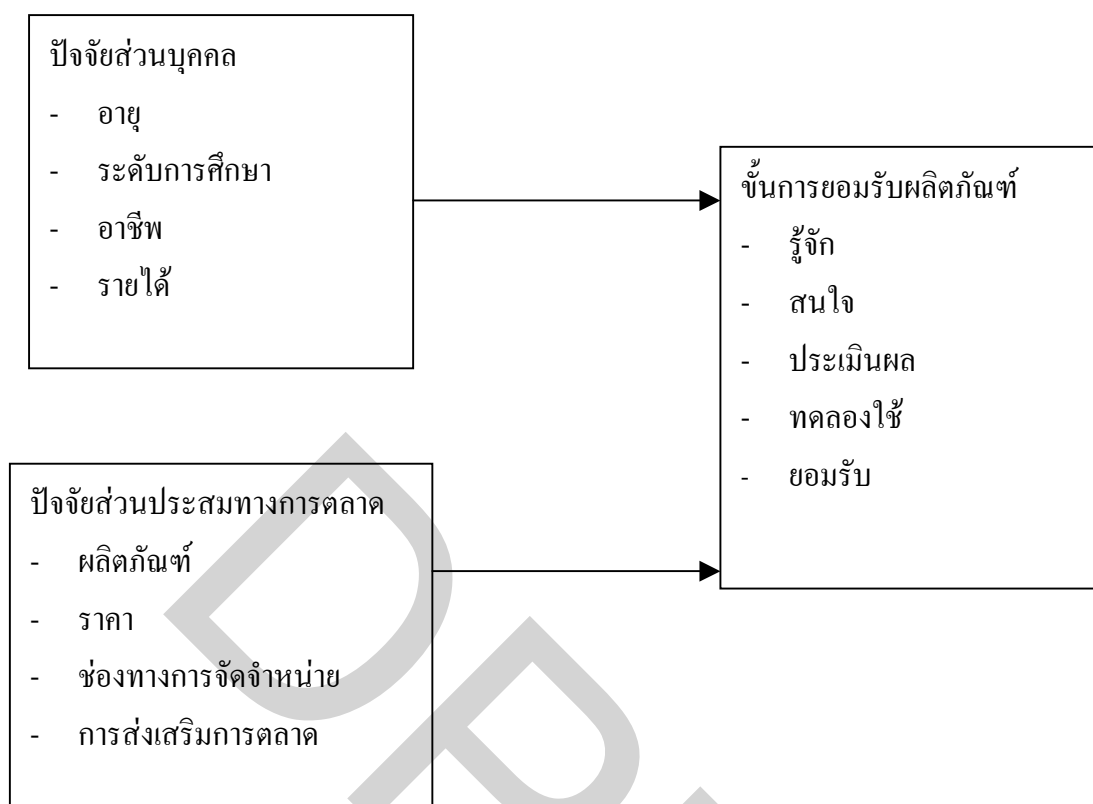
ตัวแปรอิสระ มี 2 ตัว คือ

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภค ซึ่งประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ ส่วนตัวต่อเดือน

3.1.2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อบำรุงผิวพรรณ ซึ่งประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด

ตัวแปรตาม คือ ขั้นตอนการยอมรับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อบำรุงผิวพรรณซึ่งประกอบด้วย การรู้จัก การสนใจ การทดลองใช้ การประเมินผล และการยอมรับ

สามารถเขียนเป็นแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชากรเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่ง จากข้อมูลของกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547 ประชากรเพศหญิง ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 3,022,436 คน

กลุ่มตัวอย่างเลือกมาจากประชากรที่เป็นเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยมี ขั้นตอนการเลือกตัวอย่างดังนี้

3.2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปที่ใช้สูตรของ Taro Yamane (อ้าง ในเพ็ญแข แสงแก้ว, 2540 : 61) จากจำนวนประชากร 100,000 คนขึ้นไป ที่ระดับความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 จะได้จำนวนตัวอย่าง 400 คน

3.2.2 จากข้อมูลของสำนักผังเมือง(สำนักผังเมือง กรุงเทพฯ , 2544)ได้แบ่งพื้นที่เมืองของ กรุงเทพมหานครที่มีอยู่ 50 เขต ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.2.1 เขตชั้นใน ประกอบด้วย 21 เขตการปกครอง คือ พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน บางรัก ยานนาวา สาทร บางคอแหลม ดุสิต บางซื่อ พญาไท ราชเทวี ห้วยขวาง คลองเตย จตุจักร ธนบุรี คลองสาน บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ดินแดง วัฒนา

3.2.2.2 เขตชั้นกลาง ประกอบด้วย 18 เขตการปกครอง คือ พระโขนง ประเวศ บางเขน บางกะปิ ลาดพร้าว บึงกุ่ม บางพลัด ภาษีเจริญ จอมทอง ราษฎร์บูรณะ สวนหลวง บางนา ท่งครุ บางแค วังทองหลาง คันนายาว สะพานสูง สายไหม

3.2.2.3 เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 11 เขตการปกครองคือ มีนบุรี ดอนเมือง หนองจอก ลาดกระบัง คลองสามวา บางขุนเทียน หลักสี่ คลองสามวา บางบอน ทวีวัฒนา

3.2.3 กำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในกลุ่มจะได้ขนาดตัวอย่างดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

พื้นที่	จำนวน	จำนวนประชากรเพศหญิง	จำนวนหน่วยตัวอย่าง
1.กลุ่มเมืองชั้นใน	21	1,174,123	155
2.กลุ่มเมืองชั้นกลาง	18	1,202,401	159
3.กลุ่มเมืองชั้นนอก	11	645,912	86
รวม	50	3,022,436	400

3.2.4 ทำการเลือกตัวอย่างในแต่ละกลุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenient Sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง (Self-administrative Questionnaire) ใช้สำหรับสอบถามการยอมรับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อบำรุงผิวพรรณของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ส่วนตัวต่อเดือน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ส่วนที่ 2 สอบถามการยอมรับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อบำรุงผิวพรรณของผู้บริโภค มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ขั้นตอนของการยอมรับผลิตภัณฑ์ (ข้อที่ 1)
2. การรู้จักในตัวผลิตภัณฑ์ (ข้อที่ 2-4)
3. การแสวงหาข้อมูลเมื่อมีความสนใจในตัวผลิตภัณฑ์ (ข้อที่ 5-8)
4. การประเมินความเหมาะสมที่จะลองใช้ผลิตภัณฑ์ (ข้อที่ 9-10)
5. การลองใช้ผลิตภัณฑ์ (ข้อที่ 11-15)
6. การยอมรับผลิตภัณฑ์ (ข้อที่ 16)
7. พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อบำรุงผิวพรรณ (ตอบเฉพาะผู้ที่มีการยอมรับอยู่ในขั้น Adoption เท่านั้น) (ข้อที่ 17-22)

ส่วนที่ 3 สอบถามความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับความสำคัญของส่วนประสมการตลาดมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

ผลิตภัณฑ์ Product	(ข้อที่ 1-7)
ราคา Price	(ข้อที่ 8-9)
การจัดจำหน่าย Place	(ข้อที่ 10-12)
การส่งเสริมการตลาด Promotion	(ข้อที่ 13-19)

ตารางที่ 3.2 ระดับการให้คะแนนความสำคัญ

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ย

คะแนน	ความหมาย
4.50-5.00	มากที่สุด
3.50-4.49	มาก
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	น้อย
ต่ำกว่า 1.50	น้อยที่สุด

3.4 วิธีการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกได้ดังนี้

3.4.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการหาความเที่ยงตรงดังนี้

นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องและเหมาะสมก่อนแล้วจึงนำออกไปทดลองใช้

3.4.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการหาความเชื่อมั่นดังนี้

นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 ชุด และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของ ครอนบาช (Cronbach' Alpha Coefficient) ให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability test) สูงกว่า 0.70 ขึ้นไป แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาช เท่ากับ 0.8429

3.5 การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ส่วนคือ

3.5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ในวิธีการสุ่มตัวอย่าง และมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตัวผู้วิจัยเองและผู้ช่วยวิจัยจำนวน 4 คน ก่อนจะดำเนินการเก็บข้อมูลจริงผู้วิจัยจะประชุมกลุ่มผู้ช่วยวิจัย เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากตำรา บทความ นิตยสาร วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีและข้อมูลอ้างอิงต่าง ๆ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

3.6.1 การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยจะตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม และจะคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไว้เพื่อทำการวิเคราะห์

3.6.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์สถิติด้วยคอมพิวเตอร์ ชื่อ SPSS for Windows (Version 11.5) ดังนี้

3.6.2.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อใช้บรรยายลักษณะข้อมูลที่เก็บมาได้ โดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (percentage) การหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3.6.2.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กัน หรือมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ ค่า t-test และ F-test ตามคุณสมบัติของข้อมูล โดยกำหนดระดับนัยสำคัญในการทดสอบเท่ากับ 0.05

3.6.3 การนำเสนอข้อมูล หลังจากประมวลผลเสร็จแล้วนำเสนอในรูปของข้อความ ตารางและเปรียบเทียบระดับการยอมรับผลิตภัณฑ์อาหารเสริมเพื่อบำรุงผิวพรรณตามตัวแปรที่ทำการศึกษา